2024/2098

29.7.2024

RÅDETS AFGØRELSE (FUSP) 2024/2098

af 26. juli 2024

om udnævnelse af Den Europæiske Unions særlige repræsentant for De Store Søers Område

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 33 og artikel 31, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Den 20. februar 2023 godkendte Rådet konklusioner om en fornyet EU-strategi for De Store Søers Område, som omfattede en opfordring fra Rådet til Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (»den højtstående repræsentant«) om at fremsætte et forslag om at genoprette stillingen som EU's særlige repræsentant (EUSR) for De Store Søers Område.

(2) EUSR for De Store Søers Område bør udnævnes for en indledende periode på 12 måneder.

(3) Rådet og Kommissionen, bistået af den højtstående repræsentant, bør påse, at der er sammenhæng mellem de forskellige områder inden for Unionens optræden udadtil i De Store Søers Område og samarbejde tæt med henblik herpå. EUSR bør støtte institutionerne og samarbejde med dem i den henseende.

(4) EUSR skal gennemføre mandatet under forhold, der muligvis vil blive forværret og vil kunne hindre opnåelsen af målene for Unionens optræden udadtil, jf. artikel 21 i traktaten om Den Europæiske Union —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den Europæiske Unions særlige repræsentant

Johan BORGSTAM udnævnes herved til Den Europæiske Unions særlige repræsentant (EUSR) for De Store Søers Område fra den 1. september 2024 til den 31. august 2025. Rådet kan beslutte at forlænge EUSR's mandat eller at bringe det til ophør tidligere, på grundlag af en vurdering fra Den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité (PSC) og efter henstilling fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (»den højtstående repræsentant«).

Artikel 2

Politikmål

Mandatet for EUSR skal stemme overens med Unionens udenrigspolitiske mål i De Store Søers Område og følge Rådets konklusioner af 20. februar 2023 om en fornyet EU-strategi for De Store Søers Område. Disse mål omfatter at:

a) bidrage til fred, stabilitet og sikkerhed i De Store Søers Område ved at fremme nedtrapning af spændingerne og forebyggelse af konflikter og støtte dialog og langsigtede regionale løsninger på kriser og konflikter, navnlig i den østlige del af Den Demokratiske Republik Congo (DRC)

b) bidrage til at ændre drivkræfterne bag og de bagvedliggende årsager til usikkerhed og ustabilitet til fælles muligheder og De Store Søers Områdes fulde potentiale

c) opbygge et stærkere, mere omfattende og mere strategisk partnerskab med landene i De Store Søers Område for at fremme velstand og sikkerhed på grundlag af fælles værdier og interesser.

Artikel 3

Mandat

For at nå politikmålene i artikel 2 er EUSR's mandat:

a) at støtte den højtstående repræsentant i gennemførelsen af Rådets konklusioner af 20. februar 2023 om en fornyet strategi for de Store Søers Område

b) at etablere og opretholde tæt kontakt og samarbejde med landene i De Store Søers Område, navnlig DRC, Burundi, Rwanda og Uganda; lande i regionen som helhed med specifikke politiske, diplomatiske, sikkerhedsmæssige eller økonomiske interesser i De Store Søers Område, herunder signatarerne af rammen for fred, sikkerhed og samarbejde (PSC-rammeaftalen) for DRC og regionen; de vigtigste regionale organisationer og fora, navnlig Den Afrikanske Union (AU), Det Østafrikanske Fællesskab (EAC), Southern African Development Community (SADC), Det Centralafrikanske Økonomiske Fællesskab (CEEAC), den internationale konference om De Store Søers Område (ICGLR), Det Økonomiske Fællesskab for Landene omkring de Store Søer og Fællesmarkedet for det Østlige og Sydlige Afrika (Comesa); De Forenede Nationer, navnlig FN's generalsekretærs særlige udsending for De Store Søers Område og FN's stabiliseringsmission i DRC (MONUSCO); de internationale finansielle institutioner, internationale ligesindede partnere og andre førende regionale og internationale aktører; samt relevante ikkestatslige aktører såsom lokale myndigheder og lokalsamfund, civilsamfundet, forskningsinstitutter, medierne og den private sektor

c) at støtte regionale mæglings- og formidlingsbestræbelser såsom Luanda- og Nairobiprocesserne og om nødvendigt, og hvis de relevante parter og interessenter anmoder herom, engagere sig direkte i mægling, mæglingsstøtteaktiviteter og dialog for at bevare og genoprette freden til hver en tid og på alle niveauer, herunder ved at støtte forhandlingen af våbenhvile- og fredsaftaler, og fremme inddragelsen af civilsamfundet, kvinder og unge i alle faser af fredsskabelsen

d) at rådgive og aflægge rapport om Unionens muligheder for at støtte initiativer til konfliktforebyggelse, fredsprocesser, stabilisering og fredskonsolidering. I den forbindelse kan EUSR i samarbejde med relevante interessenter spille en rolle med hensyn til at støtte gennemførelsen af våbenhvile- og fredsaftaler og andre tilknyttede aftaler, herunder ved at yde støtte til overvågning af overholdelse og diplomatisk engagement med parterne i tilfælde af manglende overholdelse

e) at yde konflikt- og kønsfølsom rådgivning med hensyn til regional stabilisering samt afvæbning, demobilisering og reintegration af væbnede grupper og reform af sikkerhedssektoren i DRC, herunder i forbindelse med MONUSCO's tilbagetrækning

f) at bidrage til de regionale bestræbelser, der tager sigte på konfliktforebyggelse og ændring af de bagvedliggende årsager til usikkerhed og ustabilitet til fælles muligheder, ved at fremme regionalt samarbejde og integration, herunder hvad angår god regeringsførelse og retsstatsprincippet, navnlig at fokusere på spørgsmålet om ulovlig udnyttelse af og ulovlig handel med naturressourcer og støtte initiativer til udvikling af en afrikanskledet model for ressourceforvaltning, som er bæredygtig, retfærdig, miljømæssigt forsvarlig og menneskerettighedsbaseret, herunder gennem samarbejde med den private sektor og civilsamfundet

g) at fremme humanitære principper og humanitær adgang, respekten for den humanitære folkeret og den internationale menneskerettighedslovgivning, adgang til domstolsprøvelse, retligt samarbejde og retsopgørsmekanismer, samtidig med at der lægges særlig vægt på at bekæmpe seksuel og kønsbaseret vold og krænkelser af kvinders og børns rettigheder, herunder gennem tvangsrekruttering

h) at bidrage til en bedre forståelse af Unionens rolle blandt opinionsdannere i De Store Søers Område og støtte strategisk og proaktiv kommunikation om Unionens mål i regionen.

Artikel 4

Gennemførelse af mandatet

1. EUSR har ansvaret for gennemførelsen af mandatet og handler under den højtstående repræsentants myndighed.

2. PSC opretholder privilegerede forbindelser med EUSR og er EUSR's primære kontaktpunkt til Rådet. PSC giver EUSR strategisk vejledning og politiske retningslinjer inden for rammerne af mandatet, uden at dette dog berører den højtstående repræsentants beføjelser.

3. EUSR arbejder tæt sammen med de relevante tjenestegrene i Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) og Kommissionen.

4. EUSR arbejder tæt sammen med Unionens delegationer i De Store Søers Område.

5. EUSR arbejder fra EU-Udenrigstjenestens hovedkvarter og rejser jævnligt til De Store Søers Område.

Artikel 5

Finansiering

1. Det finansielle referencebeløb til dækning af udgifterne i forbindelse med EUSR's mandat i perioden fra den 1. september 2024 til den 31. august 2025 udgør 1 500 000 EUR.

2. Udgifterne forvaltes i overensstemmelse med de procedurer og regler, der gælder for Unionens almindelige budget.

3. Udgifterne forvaltes i henhold til en kontrakt mellem EUSR og Kommissionen. EUSR står til regnskab for alle udgifter over for Kommissionen.

Artikel 6

Sammensætning af EUSR's stab

1. EUSR er inden for rammerne af sit mandat og de finansielle midler, der stilles til rådighed i den forbindelse, ansvarlig for at sammensætte sin medarbejderstab (»EUSR's stab«). EUSR's stab skal omfatte medarbejdere med den ekspertise i specifikke politiske spørgsmål, som mandatet kræver. EUSR underretter straks og løbende Rådet og Kommissionen om sin medarbejderstabs sammensætning.

2. Medlemsstaterne, EU-institutionerne og EU-Udenrigstjenesten kan foreslå udstationering af medarbejdere ved EUSR. Lønnen til sådant udstationeret personale afholdes af den pågældende medlemsstat, den pågældende EU-institution eller EU-Udenrigstjenesten, alt efter hvad der er relevant. Eksperter, der af medlemsstaterne er udstationeret ved EU-institutioner eller EU-Udenrigstjenesten, kan også udstationeres ved EUSR's stab. Internationale kontraktansatte skal være statsborgere i en medlemsstat.

3. Alt udstationeret personale forbliver under den udsendende medlemsstats, den udsendende EU-institutions eller EU-Udenrigstjenestens administrative myndighed og udfører sine opgaver og handler i EUSR's mandats interesse.

4. EUSR's stab placeres samme sted som de relevante tjenestegrene i EU-Udenrigstjenesten eller EU-delegationerne med henblik på at sikre sammenhæng og konsekvens i deres respektive aktiviteter. EUSR skal lette genåbningen af et EU-kontor i Goma (DRC), herunder ved midlertidigt at indsætte personale fra sin stab dér.

Artikel 7

Privilegier og immuniteter for EUSR og EUSR's stab

De privilegier, immuniteter og yderligere garantier, der er nødvendige for uhindret opfyldelse og afvikling af EUSR's mandat og dennes medarbejderstab, aftales med værtsparten eller -parterne, alt efter hvad der er relevant. Medlemsstaterne, EU-Udenrigstjenesten og Kommissionen yder enhver fornøden støtte med henblik herpå.

Artikel 8

Sikkerheden i forbindelse med EU's klassificerede informationer

EUSR og medarbejderne i dennes stab skal overholde de sikkerhedsprincipper og minimumsstandarder, der er fastsat ved Rådets afgørelse 2013/488/EU ([1]).

Artikel 9

Adgang til oplysninger og logistisk støtte

1. Medlemsstaterne, Kommissionens tjenestegrene, EU-Udenrigstjenesten og Generalsekretariatet for Rådet sikrer, at EUSR får adgang til alle relevante oplysninger.

2. Unionens delegationer i De Store Søers Område eller medlemsstaterne eller begge dele yder, alt efter hvad der er relevant, logistisk støtte i regionen.

Artikel 10

Sikkerhed

I overensstemmelse med mandatet og på baggrund af sikkerhedssituationen i det geografiske ansvarsområde træffer EUSR i overensstemmelse med Unionens sikkerhedspolitik for personale, der er udstationeret uden for Unionen som led i operationer i medfør af afsnit V i traktaten om Den Europæiske Union, alle med rimelighed gennemførlige forholdsregler med hensyn til sikkerheden for alt personale, der står under EUSR's direkte myndighed, navnlig ved at:

a) udarbejde en specifik sikkerhedsplan på grundlag af rådgivning fra EU-Udenrigstjenesten, herunder specifikke fysiske, organisatoriske og proceduremæssige sikkerhedsforanstaltninger vedrørende styringen af sikre personalebevægelser til og inden for ansvarsområdet samt styring af sikkerhedshændelser og en beredskabs- og evakueringsplan

b) sikre, at alt personale, der er udstationeret uden for Unionen, er dækket af en højrisikoforsikring, der er tilpasset forholdene i ansvarsområdet

c) sikre, at alle medarbejdere i EUSR's stab, der skal udstationeres uden for Unionen, herunder lokalt ansat personale, før eller ved ankomsten til ansvarsområdet har modtaget relevant sikkerhedsuddannelse på grundlag af de risikoratings, der af EU-Udenrigstjenesten er opstillet for det pågældende område

d) sikre, at alle vedtagne henstillinger, som udarbejdes efter regelmæssige sikkerhedsvurderinger, gennemføres, og aflægge skriftlige rapporter til Rådet, den højtstående repræsentant og Kommissionen om deres gennemførelse og om andre sikkerhedsspørgsmål som led i de regelmæssige situationsrapporter og en afsluttende samlet rapport om gennemførelse af mandatet.

Artikel 11

Rapportering

EUSR aflægger regelmæssigt mundtlig og skriftlig rapport til den højtstående repræsentant, EU-Udenrigstjenesten og PSC. EUSR aflægger også efter behov rapport til Rådets arbejdsgrupper. Der udsendes regelmæssigt skriftlige rapporter gennem Coreunettet. EUSR kan efter henstilling fra den højtstående repræsentant eller PSC aflægge rapport til Rådet for Udenrigsanliggender. EUSR kan inddrages i orienteringen af Europa-Parlamentet.

Artikel 12

Koordination

1. EUSR bidrager til, at Unionens indsats fremtræder som en helhed, er sammenhængende og effektiv, og medvirker til at sikre, at alle Unionens instrumenter og medlemsstaternes aktioner sættes ind på en sammenhængende måde, for at nå Unionens politikmål. EUSR's aktiviteter koordineres med EU-Udenrigstjenestens og Kommissionens aktiviteter. EUSR sørger for regelmæssig orientering af Unionens delegationer og medlemsstaternes missioner i De Store Søers Område.

([1]) Rådets afgørelse 2013/488/EU af 23. september 2013 om reglerne for sikkerhedsbeskyttelse af EU's klassificerede informationer (EUT L 274 af 15.10.2013, s. 1).

2. På stedet holdes der tæt kontakt til cheferne for Unionens delegationer og medlemsstaternes missionschefer. De bestræber sig i enhver henseende på at bistå EUSR i gennemførelsen af mandatet. EUSR skal med henblik herpå også holde kontakt til andre internationale og regionale aktører på stedet.

Artikel 13

Revision

Gennemførelsen af denne afgørelse og dens sammenhæng med andre bidrag fra Unionen til De Store Søers Område tages løbende op til revision. EUSR forelægger Rådet, den højtstående repræsentant og Kommissionen regelmæssige situationsrapporter og en endelig samlet rapport om gennemførelsen af mandatet senest den 31. maj 2025.

Artikel 14

Ikrafttræden

Denne afgørelse træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

Udfærdiget i Bruxelles, den 26. juli 2024.

På Rådets vegne

BÓKA J.

Formand